

Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-3878
NO. 200. — ŠTEV. 200.

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: OHelsea 3-3878
VOLUME XLII — LETNIK XLII

NEW YORK, SATURDAY, AUGUST 26, 1933. — SOBOTA, 26. AVGUSTA 1933

PREMOGOVNI BARONI SE POGAJAJO Z UNIJO

NRA DELA NAJVEČJE PREGLAVICE PRAVILNIK ZA AVTOMOBILSKO IN PREMOGOVNO INDUSTRIJO

Lekarnarjem je bil vrnjen pravilnik, ker po mnenju NRA ne soglašajo z zakonom. — Pomožni administrator Robert A. Lea je zelo optimističen glede avtomobilske industrije. — Po posredovanju predsednika Roosevelta so se sestali zastopniki premogovnih baronov in majnerjev.

WASHINGTON, D. C., 25. avgusta. — Odnosaji med delom in kapitalom so se znatno izboljšali. Prepad med premogovnimi baroni in kopači mehkega premoga, ki se je zdel nepremostljiv, bo kmalu premosten.

Največjo zaslugo pri tem ima predsednik Roosevelt, ki je zastavil svoj mogočen vpliv ter spravil skupaj zastopnike United Mine Workers ter lastnike neunijskih majn v okrajih mehkega premoga.

Včeraj se je vršila prva konferenca, in kakor kaže, bo kmalu dosežen sporazum.

Konferenca se je vršila v uradu trgovinskega departmanta. Pri mizi so sedeli zastopniki nasprotujočih si skupin ter temeljito razpravljali, kako bi bilo mogoče doseči sporazum glede pravilnika za industrijo mehkega premoga.

Debata glede pravilnika se vrši že tri tedne, toda dosedaj ni bilo zaznamovati še nobenega bistvenega uspeha.

Industrijalni administrator Hugh S. Johnson je bil skoro vse dopoldne v telefonski zvezi s predsednikom Rooseveltom. Od njega je dobil natančna navodila, in okrog poldne se mu je posrečilo spraviti skupaj operatorje in unijske voditelje.

Pol ure pozneje je sedel Johnson v svojem uradu ter izdal poziv na javnost, naj se vzdrži vsakih komentarjev, da bo "tem resnim možem dana prilika izčistiti zapleten položaj".

Johnson je posvaril javnost pred prevelikim optimizmom, češ, da pravilnik za premogovno industrijo ne bo tako hitro sestavljen kot bi mogoče kdo domneval.

Unijske premogarje sta zastopala predsednik United Mine Workers, John L. Lewis in Philip Murray, podpredsednik organizacije.

Operatorje, ki kontrolirajo sedemdeset odstotkov industrije mehkega premoga, so zastopali J. A. D. Morrow, predsednik Pittsburgh Coal Co., J. D. Francis iz West Virginije in R. L. Taggart iz Virginije.

Johnson je rekel, da ima največ zaslug za ta sestanek predsednik Roosevelt. Zmaga ni bila izvojevana na pritisk, pač pa z mirnim prigovarjanjem.

Glavno oviro tvorijo takozvane kompanijske unije. Premogovni baroni so dosedaj odločno vstrajali na stališču, da je treba te lokalne organizacije obdržati, dočim zahtevata Donald R. Richberg, pravni zastopnik NRA, in Lewis, naj imajo majnerji pravico pridružiti se katerikoli uniji ter pravico do kolektivnega barantanja potem kateregakoli svojih zastopnikov.

WASHINGTON, D. C., 25. avgusta. Po mnenju administratorjev industrijalne postave se bo v prihodnjih dveh tednih odločilo, če bo program za obnovo ameriškega gospodarstva uspešen ali ne.

Administrator Johnson je izjavil, da bi bilo najbolje in najbolj pošteno, ako bi bil izdelan pravilnik za premogovno in avtomobilsko industrijo v soglasju z delavci in delodajalci. Če pa tega ne bo mogoče doseči bo administracija, diktirala industrijam določbe pravilnika.

Pomožni administrator Robert W. Lea je precej optimističen, posebno kar se tiče avtomobilske industrije.

Lekarnarjem je bil danes vrnjen pravilnik, češ,

Trst—prosta luka za Avstrijo in Madžarsko

4 UMORI V DRUŽINI

Mati je napovedala, da bo sedem moških v družini umorjenih. — Do sedaj so bili umorjeni že štiri.

Philadelphia, Pa., 25. avgusta. Prerokovanje matere, da bo iztrebljenih iz družine vseh sedem moških, je prišlo bližje uresničenju, ko je v sredo ponoči že četrty bil ustreljen.

Zločinci so poiskali četrty žrtev v družini in ustrelili 20 let starega Johna Larro, zeta Mrs. Rachele Marazzo, ki je napovedala to moritev. Larro je bil ustreljen na pragu svoje hiše v South Philadelphia, Pa.

Zadnjih šest mesecev sta bila ustreljena dva sina Mrs. Marazzo in brat.

Do sedaj še ni bil vjet noben morilec.

Larro je dobil sedem krogel iz strojne puške. Zločinci so streljali iz mimovozečega avtomobila Larro je sam sedel na pragu svoje hiše, ko je avtomobil zavil mimo vogla. Ker je slutil pretečo nevarnost, je napol vstal, toda krogle so ga takoj podrle.

Krogle so se odbile od opeke hiše in so skoro zadele žene in otroke na pragih sosednjih hiš.

Larro in njegov svak Dominick Marrazzo, star 36 let, sta bila 29. aprila aretirana, ker sta nosila revolverje.

Pri zaslišanju naslednjega dne je Mrs. Marrazzo prosila sodnika, naj oba izpusti.

Ena, dve, tri — so ubili moja sinova Josepha in Johna, nato brata Antona Schiavo. — je tedaj rekla. — Ubijalci bodo iztrebili vseh sedem moških v moji družini.

V družini so še ostali trije sinovi.

Tudi te bodo dobili, — je jokaje vzdihovala Mrs. Marazzo.

SPALNA BOLEZEN SE SIRI

St. Louis, Mo., 24. avgusta. — Ker se je epidemija spalne bolezni razširila že tudi v sosednji državi Kansas in Oklahoma, so zvezni in državni zdravstveni uradi obrnili svoje pozornost na žuželke, ki so na sumu, da raznašajo to bolezen.

Zvezni ravnatelj za javno zdravje dr. J. P. Leake pravi, da bolezen ni posledica nečiste vode, temveč je prepričan, da jo raznašajo žuželke. Zvezni zdravstveni urad je poslal v St. Louis že tretjega izvedenca v nalezljivih boleznih v osebi dr. L. L. Williamsa.

Samo v St. Louisu je bilo do sedaj 191 slučajev spalne bolezni. Največ bolnikov živi v predmestju v zapadnem delu mesta. O smrtnih slučajih vsled spalne bolezni poročajo tudi iz Wichita, Kans., Kansas City, Kans. in Warrensburg, Mo. Za to boleznijo je tudi zbolelo nekaj oseb v Maryville, Mo. in Muskogee, Okla.

da ni so soglasju s postavo in da ga je treba bistveno izpremeniti.

Prihodnji teden se bo podalo na delo 1,500,000 prostovoljnih agitatorjev za NRA. Hodili bodo od hiše do hiše, od trgovine do trgovine ter poučevali ljudi o dolžnostih, ki jih imajo napram NRA.

POLICIJA JE ZAJELA ODVAJALCE

Skupina odvajalcev je došlo več trgovcev, da jih odvede. — Detektivi so ujeli štiri.

Hartford, Conn., 25. avgusta. — Kot trdi detektiv Edward J. Hickey, je bila vjeta cela tolpa odvajalcev, ki so nameravali odvzeti več bogatih trgovcev in industrijalcev v zapadnem delu države Massachusetts. Hickey je s pomočjo svojih tovarišev aretirati štiri, med katerimi sta dva obdolžena, da sta izdelala načrt za odvedbe.

Med aretiranimi sta Mario Capisi, katerega označuje državni pravdnik Hugh Alcorn kot ubijalec, in Ernesto Corvo. Oba sta iz Middletown in sta že dolgo poznana policiji. Vsak je bil postavljen pod 25,000 varščine.

Dva druga, katerih imen pa oblasti niso objavile, sta bila stavljena pod varščino po \$5000 kot glavni priči.

Hickey pravi, da njunih imen ne sme objaviti, ker je njuno življenje v nevarnosti.

Detektivi so Corvo in Capisija zasledovali dva meseca, dokler ju niso v terek ponoči vjeli v Windsor Locks, ko sta bila na potu v Springfield, Mass., da odvedejo svojo prvo žrtev.

Pri njima so detektivi našli en revolver, železno palico in močno vrvo.

AEROPLAN PADEL ZA PAPEŽEM

Ciampino, Italija, 25. avgusta. Aeroplan je padel na cesto med Rimom in gradom Gandolfo nekaj minut za tem, ko se je papež vozil z gradu v Vatikan.

Aeroplan je zadel v telefonsko žico in je padel na cesto. Pilot je bil le malo poškodovan.

Papež je obiskal grad Gandolfo, katerega predelujejo v papeževo vilo za poletno bivanje.

ANDORA SE NE VKLONI FRANCIJI

Andora, 26. avgusta. — Državljeni male republike Andore so v javni demonstraciji glasovali, da se ne uklonijo posebni francoski komisiji, katero podpirajo orožniki, ki so vpadli v deželo, da nadzirajo prihodnje volitve.

Prebivalci so protestirali proti vpadu orožnikov, ki so razorožili domačo policijo, kar je kršenje narodnih pravic in so sprejeli resolucijo, ki zahteva, da se francoski orožniki takoj umaknejo iz dežele.

Sklenili so tudi, da se bodo vršile volitve 30. avgusta, ne pa 31. avgusta, kot zahteva francoska komisija.

MACHADO SE JE ODPELJAL V FLORIDO

S tremi tovariši se je z aeroplanom odpeljal v Miami, Fla. — Prosil je za stražo.

Miami, Fla., 25. avgusta. — Ne ko poročilo iz Nassau na Bahamskih otokih naznanja, da je v carinskem uradu naznanil svoj odhod aeroplan z odstavljenim kubanskim predsednikom Machado in tremi njegovimi spremljevalci. Aeroplan je odletel v Miami, Fla.

Nassau, Bahama, 25. avgusta. Ker je bivši kubanski predsednik Gerrardo Machado dobil iz Havane svarilo, da mu preti nevarnost iz zraka, se je tako prestrašil, da je prvič odkar se nahaja v Nassau, prosil za policijsko stražo.

Poveljnik bahamskih konstablerjev Weibel, ki je postavil oboje stražo okoli hotela, v katerem stanuje general Machado, je rekel, da je odredil, da konstablerji neprestano pazijo na aeroplan, katere pričakuje, da se pokaže nad kakim Bahamskim otokom. Poveljnik Weibel je rekel, da po njegovem mnenju Machadovo življenje ni v nevarnosti na otokih, pač pa v zraku.

Pachado je prosil za stražo, ko je prebral brzojavko iz Havane: "Vsi ste v neposredni nevarnosti. Svetujem, da odpotujete. Aeroplan odleti danes".

Ottawa, Kanada, 25. avgusta. Kanadska vlada je v brzojavni zvezi z Machadovim tovariši glede Machadovega prihoda v Kanado. Vsebinska brzojavka, ki so bile izmenjane med Machado in kanadsko vlado, ni znana, vendar pa se domneva, da hoče ostati v Kanadi.

PROCES PROTI POŽIGALCEM

Obpravna se bo pričela 21. septembra. — Ob istem času bo obravnava v Berlinu in v Lipskem.

Berlin, Nemčija, 25. avgusta. Predsednik kriminalnega senata nemškega najvišjega sodišča dr. Wilhelm Buenger je odločil, da obravnava proti komunistom, ki so obdolženi, da so 28. februarja zažgali palačo poslanske zbornice v Berlinu, prične 21. septembra. Obravnava se bo pričela obenem v Berlinu, kjer je bil izvršen zločin, in v Lipskem, kjer je sedež nemškega najvišjega sodišča. V Berlinu se bo vršila obravnava v palači poslanske zbornice, ki je skoro že popolnoma popravljena.

Med obtoženci je holandski komunist Marinus van der Luebbe, ki je bil vjet, ko je skušal pobegniti iz gorečega poslopja; voditelj komunistov v nemškem državnem zboru Ernst Toergler, katerega dolže, da je zasnoval zločinsko dejanje, in šest bolgarskih komunistov.

Toerglerja bo zagovarjal poznani berlinski odvetnik dr. Alfonz Sack, ki je odločen pristaš nazijcev in za katerega je prosil Toergler sam.

VES KREDIT ZA TA USPEH GRE AVSTRIJSKEMU KANCLERJU

RIM, Italija, 25. avgusta. — Šele sedaj se je izvedelo, čemu je pred par dnevi nemški kancler dr. Engelbert Dollfuss obiskal Mussolinija in dolgo časa konferiral z njim. Baje sta se sporazumela, da bo postal Trst prosta luka za Avstrijo in Madžarsko, kar bo v velik prid avstrijskemu in madžarskemu gospodarstvu. Stroški za import in eksport se bodo na ta način znatno zmanjšali.

Trst je bil pred vojno nekaj časa svobodna luka za Čehoslovaško, ki se pa ni pridom posluževala te ugodnosti.

Tudi Avstrija in Madžarska nimata svojih trgovskih ladij, s katerimi bi importirali oziroma eksportirali blago. Namesto tega bo v Trstu trgovski glavni stan za Madžarsko in Avstrijo.

Mussolini je obljubil kanclerju Dollfussu, da bo Italija importirala dosti blaga iz Avstrije. Predvsem bo importirala iz Avstrije les za vladne gradnje. Iz Madžarske bo importirala Italija pšenice, v zameno bo pa eksportirala v Avstrijo blago, ki ga je slednja dobivala iz Madžarske.

Mussolini in Dollfuss nista sklenila še nikake pisane pogodbe, pač pa gre v tem slučaju le za ustmen dogovor.

UPOR V IRAKU JE ZADUSEN

Zeneva, Švica, 25. avgusta. — Liga narodov je prejela brzojavko zunanega ministra Iraka z naznanilo, da je bila vstaja krščanskih Asircev zarta.

Zunanji minister zavrača trditve, da so se iraški vojaki posluževali nasilstev proti asirskim kmetom. Zunanji minister pravi, da so uporniki mrtvim vojakom rezali ušesa in nosove, in da so morili žene in otroke.

Zadnja poročila iz Iraka naznanjajo, da se vrše boji v severnem delu dežele med asirskimi kristjani in iraškimi vojaki. V teh bojih je na obeh straneh padlo nad 600 mož.

ZAMENJALA STA SI ŽENE

Fort Leavenworth, Kans., 25. avgusta. — Kavalerijski stotnik William B. Bradford je svojim tovarišem predstavil svojo novo ženo, katero so prej poznali kot Mrs. Katherine McDonald, ženo infanterijskega majorja Sturta C. McDonald.

Pozneje pa se je izkazalo, da je bila prejšnja Bradfordova žena spomladni z McDonaldovo ženo na "počitnici" v Arkansas, kjer sta obe dobili ločitev od svojih mož. In Mrs. Bradford je postala žena McDonaldova.

Obe ženi sta si najeli skupno stanovanje v Bentonville, Ark. ter sta tam živeli kot prijateljici, dokler jima ni sodišče prisodilo ločitve.

PREDSEDNIŠKA PALAČA OROPANA

Varšava, Poljska, 25. avgusta. V predsedniško palačo je prišlo več kot zidarji preoblečenih tatrov, ki so vlomili v blagajno in odnesli 26,000 zlotih (\$13,115). Odnesli so tudi mnogo sodnijskih listin, večinoma prošenj kazencev za pomilostitev.

DO SMRTI JE STRADALA

Mrs. Dach je bila zaradi umora obsojena na smrt. — V 37 dneh je jedla samo trikrat.

Lagrange, Tex., 25. avgusta. — Farmerica Mrs. Marta Dach, stara 36 let, ki je bila zaradi umora svojega hlapca, 58 let starega Henryja Stoeverja, obsojena na smrt, je ušla smrti na električnem stolu s tem, da je vsled stradanja umrla v svoji celici.

Mrs. Dach je bila v maju obdolžena umora in je skoro takoj pričela s postom. Ko je prišla v ječo, je tehtala 200 funtov in njena teža je vidno padala, tako da je ob svoji smrti tehtala samo 100 funtov.

Tekom 37 dni je jedla samo trikrat. Ko je umrla, je pričakovala odločitev glede svojega priziva na višje sodišče.

Mrs. Dach je bila druga žena, ki je bila v Texas obsojena na smrt.

Pred njo je bila zaradi umora svojega moža obsojena na smrt. Mrs. Clara Mur, pa je bila pozneje pomiloščena na dosmrtno ječo.

Stoeverjevo ožgano truplo je bilo najdeno 16. aprila zakopano na vrtu za hišo Mrs. Dach.

Najprej je trdila, da se je Stoever sam usmrtil, in da ga je nato sama pokopala. Pozneje pa je priznala, da ga je ustrelila, ko je spal, ker je v decembru nad njo storil silo.

FRANCOZI BODO OBRŽALI OTOKE

Pariz, Francija, 25. avgusta. — Francoska vlada namerava overči japonsko zahtevo, da odstopi Japonski devet koralskih otokov v kitajskem morju blizu Filipinskih otokov.

Francoska okupacija otokov bo navzile japonskemu protestu ostala gotova in stalna.

Francoska zastava je že razobešena na otokih Thi-tu, Deux-Iles, Itu-aba, Laotta, Tempeta in Amboyene; ostali otoki pa bodo v kratkem zasedeni.

PET UBITI V JAPONSKIH MANEVRIH

Tokio, Japonska, 25. avgusta. Tekom japonskih mornariških manevrov je bilo ubitih pet vojakov in šest ranjenih. En mornariški aeroplan se je izgubil. Morski valovi so mnogo romarjev vrgli čez krov ladij.

"Glas Naroda"

Owned and Published by SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY (A Corporation)

Frank H. Kestel, President L. Benedek, Treasurer

Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" (Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Table with 2 columns: Rate for different regions (USA, New York, Canada, Europe) and duration (Yearly, 6 months, 3 months).

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" ishaša vsaki dan izvenemih nedelj in praznikov. Spodaj brez podpisov in osebnosti se ne priobčujajo.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y. Telephone: CHelsea 3-3878

SVETOVNI MIR

Dne 16. maja tekočega leta je naslovil predsednik Franklin D. Roosevelt na kongres v Washingtonu posebno poslanico, ki je vzbudila vsepovsod splošno zanimanje.

V tej poslanici je napovedal vojno zarjaveli diplomaciji in državniški umetnosti stare šole.

Odločno je obsodil "malenkostno manjšino" narodov, ki v svoji sebičnosti in kratkovidnosti zavzemajo stališče, katero ogroža politični in gospodarski mir sveta.

Pozval je vladarje vseh narodov, naj sklenejo pogodbo o nenapadanju, naj prenehajo oboroževati, naj pozabijo malenkostne nacionalne cilje, naj ne pošiljajo vojaštva preko svojih meja in naj kratkomalo delujejo v duhu, ki mora zajamčiti mir in gospodarsko ozdravljenje sveta.

Te dni je dospelo iz Washingtona poročilo, da je naročil Roosevelt "neuradnemu poslaniku" Norman H. Davisu, naj podpira na razorožitveni konferenci v Ženevi predlog, ki so ga svoječasno stavili Francozi, naj namreč kontrolira oboroževanje poseben mednarodni odbor.

S tem seveda ni rečeno, da so se Združene države postavile v zadevi razorožitve na stran Francije. Dosti bolj se približujejo programu angleškega ministrskega predsednika Ramsaya MacDonalda, naj ima vsaka država toliko vojaštva, da bo lahko preprečila vsak sovražni vpad.

Volilni svetovni državnik se še vedno niso ničesar naučili in drve s svojimi državami vred v prepad.

Svetovna vojna je bila posledica zavisti in sovraštva katero so vzbujali in podžigali kratkovidni mednarodni hujskači.

Narodi so dandanes prežeti z istimi nazori kakor pred devetnajstimi leti, ko se je začelo klanje v masah.

Svet je zopet podoben sodu smodnika. Miru ne bo, dokler se bo vršilo tajno ali javno oboroževanje, dokler bodo na mejah skladišnice orožja, ki bodo neprestano ogrožale sosednjo deželo in dokler bodo narodi navdani s strahom in nezaupanjem.

Predlagana kontrola nad orožjem se bo mogoče izkazala kot mednarodno pomirjevalno sredstvo. Člani odbora bodo morali seveda popolnoma nepristransko ravnati, in se ne bodo smeli vdajati nobenim sebičnim vplivom, sicer ne bodo kos svoji težki, obenem pa vzvišeni nalogi.

OBLAKI NAD IRSKO

Pred dvema letoma je zmagal pri volitvah na Irskem De Valera in z njim ekstremna nacionalistična struja. Do skrajnosti naj bi se po teji zmagi uresničil revolucionarni program iz leta 1916 in 1921, za katerega so takrat regljale strojnice in pokali topovi po dublinskih ulicah.

Vendar strastno sovraštvo, ki je gonilo irskega tlačana stoletja v borbo proti angleškemu fevdalnemu lordu, se ni zaustavilo pred železnimi vrati neizprosne stvarnosti. Irski nacionalisti so zahtevali tudi v formalnem pogledu neodvisnost na Anglije in De Valera, asket in fanatik, je začel izvajati njihov in svoj program.

Irei pa so ustavili tudi letno plačilo 5 milijonov funtov angleškim veleposelnikom za zemljo, ki je bila razlašena po agrarni reformi. Tu ni šlo za idejne interese, ki se jih oklepajo politični fanatiki, temveč za zelo otipljivo materialno zadevo pretežno privatno pravnega značaja.

Pod vplivom tega razvoja se je vnovič začela gibati opozicija Cosgrave-a, ki ga je De Valera po svoji zmagi potisnil popolnoma v politično pozabljeno. Dve leti so stali njegovi pristaši malodušno ob strani in gledali brez moči, kako vodi De Valera državo po nevarni poti.

Večjem številu pred vsem zaradi njenih gospodarsko socialnih gesel, ki so čisto prevzeta iz fašistične orožarnice in mnogo bližje miselnosti preprostega Irca kakor gospodarski liberalizem ali komunizem.

De Valera se je ustrašil tega pojava, zato je odredil razpust in prepoved Cosgraveove organizacije "modrih srajc". Toda fašistični pokret je že tako močan, da je morala vlada odrediti izjemno stanje, da je preprečila napovedano demonstracijo "modrih srajc".

Dopisi.

Priloženo dobite Money Order \$6.00 za naročino list Glas Naroda, in se vam zahvalim, ker mi ga točno pošiljate.

Tudi tukaj v St. Marys je plavi orel nekoliko izpremenil razmere. V usnjarni kjer delajo tukajšnji Slovenci so določili po 40 ur dela na teden in za en kosček kruha več plače.

Tukajšnji člani S. N. P. J. smo sklenili, da priredimo piknik v nedeljo 3. septembra v korist družbene blaginje. Zato tem potom vabim vse Slovence iz tukajšnje okolice.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Janko N. Rogelj prvi glavni nadzornik JSKJ in tajnik združenega odseka, ki se je kot zastopnik JSKJ podal na konvencijo Slovensko-Hrvatske Zveze v Calumet, Mich., poroča, da se je konvencija Slovensko-Hrvatske Zveze s 17 glasovi izrekla za združitev z J. S. K. Jednoto.

V Henryetta, Okla., je Louis Štrukel, star 43 let in doma iz Nove vasi pri Logatcu umrl za rano, katero mu je prizadajal z nožem nek Američan. V par urah je bil mrtev. Pokojni je bil v Ameriki 25 let.

V Dillon, Mont., je Andy Papesch prejel vest iz Wenatcheeja, Wash., da je 5. t. m. tam umrl George Lasič, star 74 let in eden najstarejših slovenskih naseljencev v omenjenem kraju.

Na voznji s kolesom ga je ubila strela.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko Berik

(ENGLISH-SLOVENE READER) \$2.00

Knjigarna "GLAS NARODA"

216 West 18th Street New York City

ROMAN "PROKLETSTVO LJUBEZNI"

je tako lep in pretresljiv, da ga boste čitali z največjim zanimanjem.

CENA \$1.35 (2 KNJIGI)

V zalogigama KNJIGARNA GLAS NARODA 216 West 18th Street New York, N. Y.

Iz Slovenije.

Zločinci s Čemšenika v rokah pravice.

Orožništvu se je prav hitro posrečilo eloviti zločince, ki so vplivali pri posestniku Mihaelu Svetlinu v Čemšeniku, pobrali nekaj dragocenosti in storili še dvojno drugo nasilje.

Ovčaka so orožniki izsledili v Kamniku, skritega v neki sobici v tovarni Karla Stareta.

Umrl je na svoj rojstni dan. V Toplicah pri Zagorju je umrl Lovro Turk, posestnik, gostilničar in rudniški upokojenec, star 64 let.

"DUHOVI" ODNESLI 400 TISOČ FRANKOV

V Perpignanu na Francoskem se je trgovca Emil Pinadela strahovito opehariti. Njegova sestra mu ni dala miru in ga končno prepričala, da je dobro, da prežene duhove s svojega posestva, ki so krivi slabih letin.

Na voznji s kolesom ga je ubila strela.

Po večdnevni neznosni soparici, ki je vladala v ptujski okolici, so se 12. avgusta zvečer okoli 20 ure razgnili težki črni oblaki nad Ptujem in Dravskim poljem.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI VESELICE, ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" na čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Peter Zgaga

Prijatelja sta se srečala. Po naključju, seveda.

Salament! — vzkljne prvi. — Kako dolgo se že nisva videla. — Da, dolgo — prvi drugi in nekaj na prate sešteva. — Tako dolgo, da je nanoslo z obrestmi vred na dvainštirideset dolarjev petinsedemdeset centov.

Neki list je objavil sledeči oglas: — Pred petindvajsetimi leti je neki Anton Hromar zapustil svojo ubogo ženo in šest mesecev staroga otroka ter neznanokam izginil.

Naši ljudje so strašno iznajdljivi. Prejšnji teden sem slišal v Downtownu modrovati dragega rojaka: — Ja, sedaj v tej draginji moram izrabiti vsako priliko, da prideš na svoje in da te prav proketo ne oteganijo.

Kaj pa tvoja žena? Ali kaj prida govori? — so hoteli vedeti. — O, govori pa, govori. Tako govori, da bi najbrž šel čez par mesecev opazila, če bi jaz kar naenkrat mutast postal.

To je primer današnje moderne mladine: H krstu so nesli. Štirje osebe so se zbrale v župnišču: dva moška in dve ženski, pri sebi so pa imeli kričavega otroka.

Župnik je bil po naturi predej čemerem. Če so ga pa iz spanja zbudili, se je moral znesti nad kom. Jezno je torej stopil k mlademu človeku, ki je držal kričava v naročju in ga nahrulil: — Hm, ne vem, če bo kaj. Hm, ne vem, kako bo. Malo premladi se mi zdite za botra.

Žena v kuhinji — mož v kleti. Žena: — Ali imaš kako prazno steklenico? Mož: — Ne, nobene ni. Ali bi jo rada takoj imela? Žena: — Da, takoj. Mož: — Počakaj par sekund.

Sprla sta se, in ona je sklenila, da ga zavedno zapusti. Bila sta sicer šele leto dni poročena, toda v nekaterih zakonih se že po enem letu dogajajo taki slučajji.

Pospravila je par židanih enjnjie v kovčeg, stopila k možu, udarila s peto ob tla rekoč: — Daj mi denar za vožnjo. Bom šla k materi. Mirno ji je odšel sedem dolarjev in trideset centov.

— To ni dovolj — se je vzpenila. — Kolikor mi je znano — je rekel mirno — ni vožnja več kot sedem dolarjev in trideset centov. — Pa za nazaj! — je siknila.

Italijanska vlada je prepovedala slovenskim starišem dajati otrokom stara slovenska imena. Le z italijanskimi imeni jih je treba krstiti.

Ime je stranska stvar. Mož je vse. Dobe se ljudje, ki se pišejo Hrast, pa so atrahopetci pntvega reda.

Gloyek po imenu Palček je v našem kraju z golimi rokami tri žandarje omlatil. Ena najbolj narodnih slovenskih rodbin v Postojni ima lahko ime — Paternost.

Eden največjih Jugoslovanov se je pisal za Strossmayerja. Eden največjih fašističnih kričavev na Primorskem ima slovensko ime. Piše se Bombig (Bambič).

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

Table with 2 columns: V JUGOSLAVIJO and V ITALIJO. Rates for different denominations (Din 200, 300, 400, 500, 1000, 5000).

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodite v dimanjih ali lihah dovolj pametni, da se prijavite v Ameriških dolarjih.

SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Gospa REGINA Roman iz življenja:

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

15

Na krovu je bilo malo otrok, toda vendar dovolj, da pri igranju ni pogrešala tovarišije. Pa tudi med odraslimi je našla Urška mnogo prijateljev, ki so se radi razgovarjali z lepim otrokom, ki ja znal tako razumno odgovarjati.

Valter in Regina sta se spoznala z nekim zdravnikom, ki se je že pred mnogimi leti izselil v Kapland in je v Kapstadtu imel svoj urad ter je dobro zaslužil. Spremljevala ga je njegova žena, s katero je po dolgih letih obiskal domovino in se je pri tej priliki tudi udeležil zdravniškega kongresa. Pred desetimi leti, ko je obiskal svojo domovino, se je poročil. Star je bil okoli petdeset let, medtem ko je bila žena stara okoli trideset let.

Regina se je posebno držala te družbe, ker je hotela izvedeti o življenju v južnoafriški uniji. In oba sta ji drage volje dala vsa pojasnila. Zdravnikova žena je bila pri tem zelo zgovorna in le težko jo je bilo dobiti, da bi bila povedala kaj bistvenega in tedaj je njen mož v kratkih besedah kaj pripomnil in povedal več, kot pa njegova žena s svojim pripovedovanjem.

Zdravnik se je pisal dr. Franzius in je bil tekom burske vojne pri Rdečem križu. Transvaal je poznal dobro še pred vojno, toda po vojni se je pod angleško vlado mnogo izpremenilo, deloma na boljše, deloma na slabše. Rekel je, da še vedno pride do majhnih uporov, toda vse to ni nič posebnega in resnega. Med ljudmi sicer vre še vedno, toda to je povsod, kadar je kaka država narodu vsilila svojo vlado. Ko je pravil zdravnik, živi v tej državi okoli štiri milijone črnih Pantunov, četrtr milijona Azijcev, in okoli poldrug milijon belih. Sedež vlade je v Pretoriji, parlament pa zboruje v Kapstadtu, vrhovno sodišče pa je v Blomfontain. Vsako teh mest je izgubilo nekoliko na svojem sijaju. Zelo zanimivo je pripovedoval o diamantnih rudnikih v Kimberley, kjer kopljejo drage kamne že od leta 1872. Te rudnike je že obiskal in prične pripovedovati:

V diamantnih rudnikih leže diamanti v takoiimenovani modri zemlji. Poprej so kopali diamante samo na površju modre zemlje, pozneje pa so šli vedno globlje, ko so izprevideli, da se izplača in so slednjič v globočini tristo metrov našli najbogatejše sklade. Rovi so električno razsvetljeni in opremljeni z vsu moderno tehniko. V začetku tega stoletja je slava rudnika v Kimberley zatemnela, ker so petsto kilometrov severovzhodno od tega mesta odprli Premier rudnik, kjer so našli največje diamante in med njimi Cullinan diamant, ki tehta tritisoč dvajset karatov, torej nad en kilogram. Tako, gospoda, sedaj sem imel celo predavanje in sem postal skoro tako klepetav kot ...

Dalje ne govori, se nekoliko nasmeje in pogleda svojo ženo, ki pa ne vzame njegovih besed, kot bi bile namenjene njej. Zgovorni ljudje navadno ne vedo, kako zelo so klepetavi.

Valter in njegova žena sta bila zelo vesela zdravnikovega poročila. Zapomnila sta si vse, kar je bilo za nju važno in tako sta se poučila o razmerah svoje nove domovine.

Dr. Franzius je tudi poznal trdko Vandervelde, Korner & Co. in zadovoljno prikima, ko je izvedel, da je bil Kronck sprejet v njeno službo.

Zelo zmožna in po celi južnoafriški uniji priznana trdkka. To je zelo dobro obstoječe podjetje in se nikar ne bojte, da bi bilo tam kaj narobe, — pravi zdravnik.

Valter mu odgovori, da ga to prav nič ne skrbi, ker je Justus Korner stric njegovega prijatelja, ki je dobro poučen o razmerah trdkke. In rekel mu je, da ga zelo veseli, da mu je o trdkki potrdil vse to, kar je sam mislil. In tako so tedni na parniku zelo naglo potekali. Gospa Regina je udobnost na parniku uživala kot dar z neba. Več tednov ji ni bilo treba skrbeti za gospodinjstvo. To so bile nad vse lepe počitnice za celo družino. Nekega dne pravi Valter svoji ženi:

Vse to si bom moral šele pozneje zaslužiti, Regi. Ta krasna vožnja je v gotovem oziru predujem za moje bodoče delo.

Regina se ga oklene okoli vratu in mu ponosno zre v obraz. — Nič ne boš ostal dolžan, Valter, to vem gotovo.

In vsak dan slišita od dr. Franziusa in njegove žene mnogo zanimivega o Transvaalu. Ko nekega dne zopet sede na krovu v pogovoru, zdravnikova gospa z vso resnostjo pripoveduje, da ima celo pogorje Drakenberg, po svoji obliki podoba zadnjega transvaalskega predsednika Krugerja, kar je znamenje iz nebes, da je Bog to deželo že od nekdaj namenil Buram.

Njen mož z nasmehom pravi, da je v resnici pri dobri razsvetljavi videti v tem pogorju podoba človeške glave. Toda podobnost Krugerju, kakor zatrjujejo Buri, je zelo dvomljiva.

Po mojem mnenju bi mogel kdo tudi trditi, da je oblika tega pogorja tudi podobna angleškemu kralju. Buri seveda prisežejo, da je Bog v teh gorah oveko večil njihovega Krugerja.

Dr. Franzius pravi, da sam še ni mogel dognati te podobnosti in njegova žena se razjezi in ga prične zmerjati.

Tedaj pa jo prime za roko, rekoč:

Nikar se ne prepiraj, Suzana! Poglej vendar, midva sva najstarejši par in morava drugim dajati dober izgled. Bodi dobra, jaz pa se bom potrudil, da bom res v teh gorah videl podobo starega Krugerja.

In gospa Suzana je bila zopet takoj potolažena. Smeje se in pritiska Urško k sebi. Urška je bila še nekoliko zbegana od prejšnjega dne, ko je parnik vozil čez ekvator in so bile s tem zvezane razne svečanosti, pri katerih se mornarji običajno obnašajo zelo surovo. Dr. Franzius je Valterja že prej opozoril, kako se more odkupiti le prevelike nadležnosti. Valter je med mornarje razdelil nekaj denarja in je bil s svojo družino obvarovan nadlegovanja. Toda Urška je videla mnogo surovosti mornarjev in je bila zelo razburjena. Vedno je izpraševala, ako ne bo zopet kdo drščen in se ponoči se je večkrat zbegana zbudila.

Prvič v svojem življenju je bila priča surovosti. To je napravilo na njo globok utis in iz njenega življenja je bil pregnan ves mir.

Vsi so s stariši vred skušali pregnati njeno bojazan, toda vedno se ji je zopet vračala. Pri tem je bilo Regininu sree zelo težko. Mati jo potolaži, da je vse bila samo šala in da nikdo pri tem ni mislil nič slabega.

Toda čimbolj se je pomirila Urška, tem nemirnejša je postajala Regina. Ko se je ladie bližala svojemu cilju, toda teh svojih skrbi ni nikomur izdala. Kaj naj pričakuje v taborišču? Ali bo moga braniti Urško pred surovostjo podivjanih delavcev?

Nikdar ni odkrila svoje bojazni proti svojemu možu. Ni mu povedala, kako tesno ji je pri srcu. Vedno je bila vesela, toda to jo je veljalo mnogo moči.

Trideset dni po odhodu iz Hamburga je parnik pristal v Swakopmundu. Nekaj potnikov je izstopilo, toda prišli so zopet novi, ki so se hoteli peljati iz Swakopmunda v Kapstadt. Po kratkem postanku je parnik nadaljeval svojo vožnjo proti rtu Dore nade.

(Dalje prihodnjič.)

BOGATI ZNANSTVENI ZAKLADI

Odprava Sveta Hedina v osrednjo Azijo je po šestih letih potovanja zaključena. Raziskovalec se je podal na pot z mogočimi mštabom 27 učenjakov, 75 služabnikov ter 300 kamel. Vrhovno vodstvo ekspedije je bilo v Hedinovih rokah, čeprav so bili posamezni oddelki podrejeni drugim znanstvenikom.

Hedin je bil v tem času čisto brez vesti od svojih sotrudnikov. Z izjemo dveh članov ekspedije, in sicer dr. Nielsa Amholta, ki je najprej zasel ter izgubil karavano 85 kamel, se pozneje javil ter na koncu postal žrtev svojega podviga, ter nekega kitaškega udeleženca, se je vrnil Hedinov štab živ in zdrav na svoje mesto.

Svedski raziskovalec je prinesel z ekspedije ogromen material, ki obsega 30 velikanskih sveženj zapiskov.

Peipinski poročevalci londonskih "Times" je imel priliko govoriti s Hedinom in podaja v svojem listu kratek pregled uspehov, ki jih je dosegla odprava.

Razkritja se nanašajo na mnoge stroke človeškega znanja. Tako so prirodoslovci odkrili majcene žuželke, ki so se izza dobe pred 100 milijonov let ohranile v skalovju. Velikanske važnosti so tudi dokumentirane raziskovitve o spremembi površine naše zemlje izza časov primitivnega človeka. Seveda se je sporedno s tem spremenila tudi klima, orodja, pred vsem pa pisana zgodovina.

Hedin je nabiral redkosti vseh vrst ter je prinesel ne le avtentičen material o zgodovini papirja in njegove uporabe, ampak tudi dokaze o okameninah dinozavrov in redkih rastlin. Dežele, ki jih niso poprej še nikoli raziskali, je Hedinova ekspedija prvič kartografirala.

Ogromen študij je posvetil Hedin kultu lamaizma na Kitajskem, v Mongoliji in Tibetu. Med dru-

gim je odprava raziskala deželo, ki se razteza, več kot 4000 km v dolžino od Peipinga do Kašarja ter obsega celo srednjeazijsko puščavo med Edsin Golom in Pamirjem.

Geolog Hedinove ekspedije dr. Norin, ki je prebil zadnjih osena mesecev v severnem Tibetu, je proučeval zemljo v povprečni višini 6500 m. Moral je pretrpeti hudi mraz ter je izgubil vse karavano. V prvi vrsti je proučeval ledniško pogorje in dolino Karakorum.

Obilno gradivo je dobil Hedin v Lu Lanu, kjer je odkril nad 50 tisoč primerkov orodja iz kamene dobe.

Pri tem raziskovanju mu je bil v pomoč zlasti dr. Folke Bergmann. Našli so sulice iz Hanove dobe, steklene izdelke, gospodinjske priprave, obleko in nakit. Tudi nad 10.000 pismenk iz Hanove dobe je prišlo v Hedinove roke. Ti dokumenti so stari nad 2000 let in so z njimi pisali na neakčne lesene oblace, ko še ni bil znan papir.

Dr. Birger Bohlin je raziskoval severno zapadni del Kansuja in Kukuror, kjer je preživel tri leta. Zbral je ogromne množine fosilij, ostankov dinozavrov, rib, žuželk in rastlin, ki osvetljujejo dobo 20 milijonov let. Nekatere našle so izvrstno ohranjene, tako n. pr. luskine rib in kopalke ogromnih zmajskih muh. Bohlin je našel tudi lupine novejih jaje iz terciarne dobe pred dvema milijonoma let. Ta našdba opravičuje hipotezo, da so naji nekoč živeli tudi v 4000 m visokem svetu, kjer pa so bili popolnoma odrezani od ostalega sveta.

Dr. Nils Hoerner je odkril važne najdbe v zasutem mestu Edsinu, ki so ga Mongoli imenovali Karakoto. Ta kraj je obiskal svojaes tudi znani svetovni potnik Marco Polo.

Iz Jugoslavije.

Krvav zločin ciganov.

V bjelovarski okolici je bilo v zadnjem čas že več krvavih zločinov, ki so jih izvršili cigani. Tedni se je vrnil iz kaznilnice cigan Janko Gjurjevič, ki je bil obsojen zaradi uboja. Takoj po vrnitvi je nagovoril dva svoja tovariša, da bi se maščevali nad logarjem Andrejem Murvičem, ki je nekdaj pričal proti ciganu Janku. Zaročniki so se v vasi Brezina najprej napili, potem pa so se napatili v žabjački lug in napadli tam z gorjačami logarja Mulvoča. Udrihali so po njem, dokler ni obeležal brez glasu na tleh. Meneč, da je mrtev, so ga zavlekli na železniško progo Bjelovar-Roviče pred prihodom vlaka proti Zagrebu. Logarjevo puško pa so vrgli v jarek ob progi. K sreči pa se je hudo ranjeni upaknil s proge. Železniški delavci so ga pozneje našli v jarku ob progi in odpremili v bolnišnico. Orožniki so vse tri napadalec že aretirali in oddali sodišču.

Starček, ki je prehodil 2000 km.

Nad 70 let stari Vasilij Tečić iz Banjaluke se je peš napatil v Romunijo, da bi obiskal svojega brata, ki je menih v samostanu Suciari. Pri svojem bratu je ostal nekaj dni, potem pa se je peš napatil proti domu. V Subotici so ga vsega izčrpanega in se-tradanega zajeli orožniki, meneč, da je kak berač. Starca, ki je prehodil peš okrog 2000 km, so sedaj na občinske stroške odpremili domov.

ŠE METULJE PONAREJAJO

Benečan Antonio Ruffo, dokaj znan naravoslovec, ima mednarodno vpoštovano zbirko metuljev. V zadnjem času je navezal trgovske stike z inozemstvom, kamor je prodajal izredno lepe izvode redkih

SLOVENIC PUBLISHING CO. TRAVEL BUREAU 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y. PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

Shipping News table listing various routes and dates from August to October.

metuljev. Toda vodi nekega angleškega muzeja, ki je sklenil z nabiralcem več kupčij, je ugotovil v svojem laboratoriju, da so bili dragoceni metulji narejeni iz svetlega papirja. Sodišče v Benetkah je prejelo ovadbo, Antonio Ruffo je bil obsojen na visoko globo in bu moral vnaprej označiti izvor svojega blaga, kar pomeni, da bo izgubil dosežane kupee.

VOJNI KRIVCI table listing names and dates of military figures from 1914-1919.

LOV NA BERLINSKIH ULICAH V JUGOSLAVIJO ILE DE FRANCE 5. SEPTEMBRA 23. Septembra — 14. Oktobra PARIS 9. Septembra — 29. Septembra LAFAYETTE 13. Septembra — 7. Oktobra

... SKUPNA ... POTOVANJA in cene vožnji: FRENCH LINE, ITALIAN LINE, CUNARD LINE, HAMBURG-AMERICAN LINE, NORTH GERMAN LLOYD.

V JUGOSLAVIJO Moderna udobnost in nepreokljiva potreba v vseh razredih... ZMERNE CENE HAMBURG-AMERICAN LINE 39 BROADWAY, NEW YORK